

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Kauno Rotušės aikštė susiformavo ir savo pagrindinius parametrus įgavo XVI amžiuje. Jos proporcijas sąlygojo pertvarkomo pagal stačiakampį planą miesto gamtinė ir urbanistinė situacija, bei renesanso architektūros „auksinės“ proporcijos (3:5) principai, paremti mažojo Silezijos režio modulių*. Tada ir buvo nustatytas aikštės dydis (126x210 m), Rotušės vieta ir gabaritai.

XIX a. pirmoje pusėje vakarinėje dalyje pastačius arklių pašto stotį, aikštė buvo sumažinta, o buvusi vientisa jos erdvė sudalyta į tris dalis. Tokia ji išliko iki mūsų dienų. Iki pat XX a. pradžios buvusi Turgaus aikštė neturėjo grindinio, o per ilgus amžius jos lygis pakilo 1,2-1,4 m. Pakitus aikštės formai ir gabaritams buvo prarasti aukščiau minėti aikštės parametrai paremti „auksine“ proporcija (3:5). Rotušės pastatas „paskandintas“ pakilusioje aikštės dangoje. Įvertinus dabartinę aikštės situaciją, savo pasiūlymu norime gražinti istorinę aikštės proporciją sumažintais gabaritais. Vietoje 126x210 m siūlomas išryškintas reljefu kontūras 70x115 m.

Kitas svarbus aikštės rekonstravimo aspektas yra Rotušės pastato cokolio nebuvimas. Įvertinus tai, kad tyrimais nustatytas kultūrinio sluoksnio storis 1,2-1,4 m, galima daryti išvadą, kad Rotušės cokolis 1,0-1,2 m ir buvo jame „paskandintas“. Siekdami atstatyti buvusį cokolio aukštį ir priminę aikštės altitudę, siūlome mūsų minėtame 70x115 m kontūre nukasti didesnę dalį kultūrinio sluoksnio (tuo pačiu vykdant archeologinius tyrimus), tuo būdu būtų pasiekti keli konceptualiai reikšmingi tikslai:

- 1) Rotušės aikštės pagrindiniai daliai sugrąžinta aiškiai apibrėžta renesansinė proporcija (3:5);
- 2) Rotušės pastatas atgautų buvusį cokolio aukštį ir vizualiai būtų pakylėtas į viršų;
- 3) pagrindinė aikštės dalis atsiskirtų nuo perimetrinio užstatymo ir esamo šalia jo grindinio altitudės. Tuo pačiu aikštės forma taptų aiškiai artikuliuota ir joje vykstantys renginiai atskirti nuo perimetru vykstančio, Rotušę supančių pastatų su šalia jų esančiu grindinio ruožu, funkcionavimo.

Kultūrinio sluoksnio pašalinimas dar labiau pasiteisina įvertinus tai, kad aikštėje esančius inžinerinius tinklus reikia iškelti arba rekonstruoti. Atliekant šiuos darbus didelėje aikštės dalyje reikės atlikti kasimo darbus ir būtų nelogiška vėl užpilti tranšėjas gražinant esamą altitudę. Vykdamas įvairius pertvarkymo darbus, o dažnai ir nesivadovaujant jokiais projektais, aikštėje atsirado visa eilė atsitiktinių objektų: fontanų, įvairios formos ir medžiagos grindinių, atsitiktinių nesutvarkytų medžių, šiukšlių konteinerių ir kitokių aikštės nepuošiančių elementų.

Manome, kad naujai pertvarkant aikštę, būtini aiškesni ir radikalesni sprendimai: nevertingų ir ne vietoje esančių medžių kirtimas (pasodinant reikamose vietose naujus), svetimų aikštei fontanų, metalo konstrukcijų, laikinų paviljonų, sulūžusių suoliukų, apšvietimo žibintų ir kitų susidėvėjusių elementų šalinimas. Pažeminus aikštės altitudę ir pertvarkius inžinerinius tinklus, siūlome naujai išgrįsti ne tik pačią aikštę, bet ir perkloti bei pakeisti visas pagrindinio perimetro dangas.

Abipus Rotušės poilsio ir jaunavedžių zonų, siūloma išgrįsti esamo „istorinio“ grindinio akmenimis, o jaunavedžių taką – balto granito plokštėmis. Pagrindinė aikštė išklojama rusvo klinkerio plytomis, perimetras palei pastatus ir riboto transporto juostos – raudonu klinkeriu. Pagrindinės transporto judėjimo gatvės perklojamos esamais akmenimis – bruku.

Šiaurinėje aikštės dalyje, skirtoje žiūrovams, laiptuotas peraukštėjimas padengtas kietmedžio terasinėmis lentomis.

Mugių metu, prekybai skirtoje zonoje, numatytos juostos modulinių paviljonų-palapinių sumontavimui. Toje zonoje renginių metu būtų surenkama pakyla-scena ar įrengiami ekranai varžybų stebėjimui.

Kalėdinei eglei skirta centrinė aikštės dalis.

Rotušės ir istoriniai pastatai apšviečiami šiuolaikinių pažangių technologijų integruotais į statinius šviestuvais, aikštė ir gatvės apšviečiamos šiuolaikiniais vertikaliais šviestuvais, atsisakant pseudoistorinių formų stulpų.

Rytinėje aikštės dalyje (priešais pagrindinį Rotušės fasadą), atraminės sienutės, formuojančios orkestro ir VIP žiūrovų pakylą, zonoje siūloma meninėmis priemonėmis (reljefais, skulptūromis ir kt.) įamžinti reikšmingiausias Kauno istorinius įvykius, datas ir žmones.